

שתי משניות ליום

משנה שלמה

יו"ל ע"י משנה שלמה
העמותה להנחלת אהבת התורה
ואהבת ישראל (ע"ר)

מס' עמותה: 580553329

טל': 052-5802345 מייל: mishna.shlema@gmail.com
כתובת: עין שמש 23 גני תקווה 55900

פרויקט שתי משניות ליום - לעילוי נשמת
הרה"ק רבי אברהם מתתיהו ב"ר מנחם נחום זצוק"ל כ"ק אדמו"ר משטפנט
הרה"ק רבי חיים זאנוויל ב"ר משה זצוק"ל כ"ק אדמו"ר מריבניץ

"תנא דבי אליהו כל השונה הלכות בכל יום מובטח לו שהוא בן העולם הבא שנאמר: "הליכות עולם לו"
אל תיקרי הליכות אלא הלכות". - רש"י: הלכות - משנה וברייתא. הלכה למשה מסיני.

הלימוד היומי לעילוי נשמת הרה"ק ישראל ב"ר זאב וולף ע"ה הרב איתמר בן הרה"ק ישראל יצחק ע"ה

משנה ג'

רבינו שבדיה מברטנורא

טיפת חלב שנפלה - בתוך הקדירה על אחת מן החתיכות שכולה חוץ לרוטב, ולא הגיס את הקדירה ולא כסה אותה, הרי לא נחלק טעם הטיפה אלא לאותה חתיכה בלבד. אם יש בנותן טעם באותה חתיכה - כלומר אם אין באותה חתיכה לבדה ששים לבטל הטיפה, מיד נאסרת החתיכה, ואוסרת חברותיה וצריך ששים כנגד כל החתיכה. נייער את הקדירה - שהגיס בה מיד קודם שקבלה החתיכה טעם מן הטיפה, דהשתא נתערבה הטיפה בכלן. אם יש בנותן טעם באותה קדירה - כלומר אין כוח בטיפה לאסור כולן אא"כ יש בה טעם ליתן בכל הקדירה. הכחל - דד הבהמה. קורעו ומוציא את חלבו - קורעו שתי וערב וטחו בכותל. ומותר אחר כך לבשלו עם בשר בקדירה. לא קרעו אינו עובר עליו - אם בשלו לבדו בקדירה. ומותר לעשות כן אפילו לכתחילה. אלא אידי דבעי למיתני סיפא גבי לב, לא קרעו אינו עובר עליו. אבל איסורא מיהא איבא. תני נמי רישא אינו עובר עליו. ואם בשלו עם בשר בלא קריעה, משערים אותו בששים וכחל עצמו מן המניין, והכחל נשאר לעולם אסור. חלב קורעו ומוציא את דמו - לא קרעו אינו עובר עליו. להיות בכרת. ובמסכת כריתות (דף כ"ב) מוקי לה בלב עוף, שאין בדמו כזית. אבל בלב בהמה חייב כרת אם אכלו ולא קרעו לאחר בשולו. אבל בשר הלב אינו נאסר שהלב חלק הוא ואינו בולע. אינו עובר בלא תעשה - אינו יכול לבא לידי לא תעשה. כלומר אין לחוש שמא יאכלנו ויעבור עליו דאי נמי אכיל ליה אינו עובר בלא תעשה.

טפת חלב שִׁנְפְּלָה עַל הַחֲתִיכָה של בשר, הנמצאת בסיר רותח, והמדובר על חתיכה שנמצאת מחוץ לרוטב התבשיל, כגון: שהיא מונחת על חתיכה אחרת, כך שהחלב נבלע רק באותה חתיכה שעליה נשפך ולא בשאר החתיכות, ולכן הדין הוא **אִם יֵשׁ בָּהּ בְּנוֹתָן טַעַם בְּאוֹתָהּ חֲתִיכָה** היינו אם החלב נותן טעם באותה חתיכה, כלומר שאין כמות של ששים באותה חתיכת בשר כנגד החלב - **אָסוּר** אותה חתיכה אסורה באכילה, ואין שאר החתיכות שבתבשיל מצטרפות לביטול טעם החלב, שהרי החלב נבלע רק בחתיכה אחת, ולאחר שיוציא אותה מהתבשיל, ניתן לאכול את שאר החתיכות שבתבשיל. ברם, אם **נִיעַר אֶת הַקְּדִירָה** מיד לאחר שנשפך החלב על אחת מחתיכות הבשר, קודם שנבלע החלב בתוך אותה חתיכה וקיבלה ממנו טעם, כך שאותה טיפת חלב התפשטה בכל התבשיל, או במקרה שכיסה את הסיר הרותח, כך שהאדים שבסיר גורמים לכל מה שבתוכו להתערבב יחד **אִם יֵשׁ בָּהּ בְּנוֹתָן טַעַם בְּאוֹתָהּ קְדִירָה** היינו שאם החלב נותן טעם בתבשיל - **אָסוּר** כל התבשיל אסור באכילה, אולם אם החלב לא נותן טעם בתבשיל, אף חתיכת הבשר שעליה נפל החלב מותרת, לפי שכל הכמות שבסיר מצטרפת לבטל בשישים את החלב*. **הַפְּחֵל** החד של הבהמה, היינו המקום ממנו מניקה הבהמה - **קוֹרְעוּ** וּמוֹצִיא אֶת חֲלָבוֹ** היינו שאם רוצה לבשל את החד, עליו להוציא את החלב הנמצא בתוכו תחילה, ובגמרא מבואר שכדי להוציא את החלב מהחד, יש לקרוע את החד לאורך ולרוחב ולדפוק אותו על הקיר, ולאחר מכן ניתן לבשל את החד. ואם **לֹא קָרְעוּ** את החד, ובכל זאת בישל אותו בפני עצמו עם החלב שבתוכו (בלי חלקי בשר אחרים) - **אֵינוֹ עוֹבֵר עָלָיו** אינו עובר משום איסור בשר וחלב ומותר לאכול מהתבשיל, אך כן עובר על איסור חכמים לבשל את החד כשהחלב עדיין בתוכו. **הַלֵּב*** כְּשֶׁרוּצָה לְבַשֵּׁל אֶת הַלֵּב - קוֹרְעוּ וּמוֹצִיא אֶת דָּמוֹ** יש עליו לקרוע את הלב קודם למליחה ולהוציא ממנו את הדם, ואח"כ מולח את הלב ומבשל אותו. ואם **לֹא קָרְעוּ** את הלב ואכל ממנו - **אֵינוֹ עוֹבֵר עָלָיו** היינו שאינו חייב כרת, ומבואר בגמרא שמדובר כאן כשאכל לב של עוף שאין כמות כזית בדם הנמצא בלב העוף, ולכן לא חייב כרת, אבל אם אכל לב בהמה מבלי שהוציא ממנה את הדם חייב כרת. **הַמַּעֲלָה אֶת הָעוֹף עִם הַגְּבִינָה עַל הַשֵּׁלְחָן - אֵינוֹ עוֹבֵר בְּלֹא תַעֲשֶׂה** שאף אם יאכלם יחד אינו עובר על איסור תורה, כמו שבארנו שאיסור אכילת עוף וגבינה הוא מדרבנן. אבל המעלה בשר בהמה וגבינה יחד על השולחן יכול לבוא לידי איסור תורה, שכן אכילת בשר בהמה וגבינה הוא איסור מהתורה. וההלכה היא שבין בשר בהמה ובין בשר עוף אין להניח על שולחן אחד ביחד עם גבינה.

*אולם אם נייער את הסיר לאחר שנבלע החלב בתוך חתיכת הבשר, ונתן בה החלב טעם, כל החתיכה הופכת להיות חתיכה של איסור, וצריך שבכל התבשיל יהיה כמות ששים כנגד אותה חתיכה שבלעה את החלב, ואם אין בתבשיל כמות ששים כנגד אותה חתיכה של איסור, כל התבשיל אסור באכילה.

** מהתורה נאסר לבשל חלב שיצא כבר מדד הבהמה עם בשר, אך חלב שנמצא בדד לאחר שנשחטה הבהמה אינו אסור בבישול עם בשר, לפי שבאיסור נאמר 'בחלב אמו' ולא בחלב שחוטה, אולם חכמים אסרו אף חלב זה בבישול עם חלב, שמא יבואו לאכול בשר בחלב שאיסורו מהתורה, ולכן אסור לבשל את החד, אפילו בפני עצמו, כל זמן שלא הוציאו ממנו את החלב.

לעילוי נשמת

מורי ורבי הרה"ק יצחק יגן ב"ר יעקב ורחל זצוק"ל
מור"ר אבי דוד שלום ב"ר שלמה דב וברכה שיפמן ע"ה
הרבנית פעריל דבורה ע"ה בת הרב ישראל צבי יאיר
מרת חיה רויזא בת מוה"ר נטע צבי שלזינגר ע"ה

לקבלת המשנה היומית למייל או לוצאפ ולהנצחות

ניתן לשלוח מייל לכתובת: mishna.shlema@gmail.com

או לשלוח הודעה לנייד: 052-5802345 או: 053-4287288

***בלב יש שני סוגי דמים: א.הדם הרגיל שזורם בתוכו ב. דם שמתכנס אל תוך הלב בזמן השחיטה, ולמדנו שהמליחה מועילה להוציא את הדם שזורם כרגיל בלב, אך הדם שמתכנס בשחיטה, אינו יוצא ע"י המליחה. ולכן ניתן לאכול לב רק לאחר שצלו אותו על האש

משנה ד

בְּשֵׁר בְּהֵמָה טְהוֹרָה בְּחֵלֶב בְּהֵמָה טְהוֹרָה - אֶסוּר לְבַשֵּׁל הַיֵּינוּ שֶׁהָאִסוּר יֵלֵא
 תבשל גדי בחלב אמוי הוא לא לבשל בשר בהמה טהורה בחלב בהמה טהורה, וְאֶסוּר
בְּהֵנָאָה אם עברו ובישלו בשר וחלב יחד, אסור ליהנות מהתבשיל*. ברם **בְּשֵׁר בְּהֵמָה**
טְהוֹרָה כגון: פרה, **בְּחֵלֶב בְּהֵמָה טְמֵאָה** כגון: חלב אתון, או **בְּשֵׁר בְּהֵמָה**
טְמֵאָה כגון: חמור **בְּחֵלֶב בְּהֵמָה טְהוֹרָה** כגון: חלב פרה, וכן בשר בהמה טמאה וחלב
 בהמה טמאה - **מֵתָר לְבַשֵּׁל וּמֵתָר בְּהֵנָאָה** היינו למכרו לגוי, לפי שאין איסור בשר
 וחלב חל על בשר בהמה טמאה, או על חלב בהמה טמאה**. ומכל מקום אם אוכל מהם חייב
 משום אכילת דבר שאינו כשר. **רַבִּי עֲקִיבָא אוֹמֵר: חֵיָהּ וְעוֹף אֵינָם מִן הַתּוֹרָה**
 היינו שמהתורה חיה ועוף אינם בכלל איסור בשר וחלב, ועניין זה נלמד ממה **שֶׁנֶּאֱמַר:**
"לֹא-תִבְשַׁל גְּדִי בְּחֵלֶב אִמּוֹ" שֶׁלֹּשׁ פְּעָמִים (שמות כג, יט, שם לד, כו, דברים יד,
כא) - פֶּרֶט לַחֵיָהּ וְלַעוֹף וְלַבְּהֵמָה טְמֵאָה היינו שהפסוק נכתב שלוש פעמים בתורה,
 פעם אחת באה למעט חיה, פעם שניה למעט עוף, ופעם שלישית באה למעט בהמה טמאה,
 שאינם בכלל איסור בשר וחלב. **רַבִּי יוֹסִי הַגְּלִילִי אוֹמֵר: נֶאֱמַר (דברים יד, כא)**
"לֹא תֹאכְלוּ כָל-נְבֵלָה", וְנֶאֱמַר (שם) "לֹא-תִבְשַׁל גְּדִי בְּחֵלֶב אִמּוֹ" - אֶת
שְׁאֵסוּר מְשׁוּם נְבֵלָה, אֶסוּר לְבַשֵּׁל בְּחֵלֶב כלומר שכל בעל חי שנוהג בו איסור
 נבילה, נוהג בו גם איסור בשר וחלב. ושואלת המשנה, והרי **עוֹף, שְׁאֵסוּר מְשׁוּם נְבֵלָה**
 שנוהג בו איסור נבילה - **יָכוֹל יֵהָא אֶסוּר לְבַשֵּׁל בְּחֵלֶב** האם נאמר שנוהג בו גם
 איסור בשר וחלב **תְּלִמוּד לּוֹמֵר "בְּחֵלֶב אִמּוֹ" - יָצָא הָעוֹף יָצָא מִכֻּל הָאִסוּר**
 של בשר וחלב, לפי **שֶׁאֵין לוֹ חֵלֶב אִם** ולכן לא נוהג בו איסור בשר וחלב מהתורה. ואמנם
 לפי שיטת רבי יוסי הגלילי, שחולק על רבי עקיבא יוצא, שבחיה כן נוהג איסור בשר וחלב מן
 התורה, לפי שנוהג בה איסור נבילה וכן יש לה חלב אם. ישנו דיון בדברי רבי יוסי הגלילי,
 האם כאשר הוא אומר שאין איסור לבשל יחד עוף וחלב, דעתו היא שמהתורה אין איסור, אך
 מדברי סופרים יש איסור, או שהוא סובר שאין איסור כלל לבשל עוף וחלב יחד.

*ואע"פ שבתורה נכתב 'לא תבשל גדי הכוונה לכל בהמה טהורה ולא דווקא גדי, שכן כל מקום שנכתב גדי סתם ולא גדי עזים, הכוונה לכל בהמה טהורה, כגון: פרה וכבשה.

רבינו עובדיה מברטנורא

מוותר לבשל ומוותר בהנאה- דאין בו משום בשר בחלב. דתלתא "גדי" כתיבי גבי איסור בשר בחלב, וחד מינייהו להוציא את הטמאה, שאם בשל בשר בהמה טמאה אפילו בחלב בהמה טהורה, מותר. ובאכילה מיהא אסור, משום בשר טמא. וכן נמי תלתא בחלב אמו כתיבי, וחד מינייהו למעוטי חלב טמאה, ואפילו הבשר טהור.

פרט לחיה ולעוף ולבהמה טמאה- גדי פרט לעוף שאינו בהמה. גדי פרט לחיה, דאף על גב דחיה בכלל בהמה, אתא קרא יתירא ואפקיה. גדי ולא בהמה טמאה, ונפקא לן מדכתיב (בראשית כ"ז) "ואת עורות גדיי העזים, וישלח יהודה את גדי העזים" (שם ל"ח). כאן פירש לך הכתוב דגדי זה מעזים הוא, הא אם לא פירש, יש במשמע אף שאר בהמה, מדאיצטריך ביה לפרושי.

נאמר לא תאכלו כל נבילה- ונאמר באותו פסוק עצמו "לא תבשל גדי בחלב אמו", דמשמע כל שנוהג בו איסור נבילה יש בו משום בשר בחלב. ואיכא בין רבי יוסי הגלילי ובין רבי עקיבא, דרבי יוסי הגלילי סבר חיה דאורייתא, דכל שהוא אסור משום נבילה יש בו משום בשר בחלב, חוץ מן העוף שאין לו חלב אם. ורבי עקיבא סבר, חיה לאו דאורייתא. אי נמי, עוף מדרבנן איכא בינייהו, רבי עקיבא דפריש אינו מן התורה, משמע הא מדרבנן יש בו איסור. אבל רבי יוסי הגלילי דלא פריש האי לישנא, שרי ליה לגמרי. והלכה כרבי עקיבא.